

Kit pedagogic

Document comun 10 - 14 și 15 - 18 (destinat cadrelor didactice)

TEMĂ GENERALĂ:

"ANIVERSAREA *CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE COPILULUI*" -
DESENEAZĂ-MI UN DREPT...

1 - Orientare generală

Tema propusă invită copiii și adolescenții să adopte propria atitudine față de problematica Drepturilor copilului și să înțeleagă importanța acordată acestuia de către Uniunea Europeană și comunitatea internațională. Este, de asemenea, o invitație la reflecție asupra rolului pe care fiecare poate și trebuie să îl joace în respectarea acestor drepturi.

Acest concurs contribuie la **educarea cetățeniei europene** prin informarea asupra rolului instituțiilor europene în apărarea drepturilor fundamentale și drepturilor copilului.

2 - Situația problemei comune celor două grupuri de vârstă

2.1 - Convenția privind Drepturile copilului a împlinit 20 ani :

2.1.1 - O aniversare care ne privește

« *Convenția privind Drepturile copilului* », adoptată de Adunarea generală a Națiunilor Unite în 1989, a împlinit 20 de ani. **Convenția este un tratat internațional**. Ratificată aproape în unanimitate de statele membre ONU¹, aceasta este o manifestare a conștientizării comunității internaționale în privința necesității de a asigura copiilor o protecție specială.

A celebrarea acestei aniversări împreună cu copiii, înseamnă a sublinia faptul că aceasta îi privește și că ei sunt gata **să se angajeze**, alături de adulți, pentru ca drepturile stipulate în Convenție să fie aplicate în mod concret tuturor copiilor lumii.

2.2 - Convenția privind Drepturile copilului se înscrie în contextul general al Drepturilor omului

În « *Convenția privind Drepturile copilului* » nu sunt enunțate drepturi noi care îi privesc în deosebi pe copii. Copiii sunt ființe umane. Dar copiii au nevoie de o **protecție specială** pentru ca aceste drepturi recunoscute tuturor, să le fie asigurate în mod real. Convenția le precizează, iar statele care o ratifică se angajează să le garanteze în toate acțiunile sale.

2.3 - Drepturile omului

2.3.1 - Oamenii au drepturi și trebuie să respecte drepturile altora

De-a lungul timpului oamenii au afirmat că, indiferent de origine, condiție socială sau mediu, orice ființă umană are drepturi care nu pot fi ignorate fără să facă atingere esenței sale umane.²

---

¹ Doar două țări, Statele Unite și Somalia, nu l-au ratificat, dar au semnat totuși Convenția. Ratificările și rezervele formulate de Statele Unite se pot vedea pe site-ul : (în franceză http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=fr și în engleză http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en&clang=en)

² Citate edificatoare pot fi găsite în lucrarea lui Jeanne HERSCH, "Le droit d'être un homme", J.C.Lattès/UNESCO, Paris, 1968

Aceste drepturi constituie **limitele** pe care filozofii și profeții le pun la baza **acțiunii statului**. Ele reprezintă de asemenea o **exigență morală pentru fiecare individ**, garant al **drepturilor celuilalt**.

Revoluția industrială și consecințele sale au evidențiat că punerea în practică în mod concret a *Drepturilor omului* a necesitat un anumit număr de condiții prealabile. Se vorbește despre «*Drepturi economice, sociale și culturale*» pentru a desemna aceste noi drepturi.

2.3.2 - Drepturi declarate

S-au succedat diferite «*Declarații ale Drepturilor omului*»³. Prin **Declarația universală a Drepturilor omului**⁴, adoptată de Adunarea generală a Națiunilor Unite în 1948, statele «s-au angajat să promoveze, în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite, respectul universal și efectiv față de drepturile omului și libertățile fundamentale»⁵.

Odată declarate, drepturile Omului, constituie o exigență morală pentru fiecare individ, garant al drepturilor altuia, dar în egală măsură pentru state : ele nu sunt încă o obligație legală.

2.3.3 - Aceste Drepturi sunt universale, inalienabile, indivizibile și imprescriptibile

Drepturile Omului sunt **universale**. Toate culturile și civilizațiile au un fond comun al principiilor, enunțat de diversele declarații.

Drepturile Omului sunt **inalienabile** : ele nu pot fi negate, modificate sau refuzate.

Aceste drepturi sunt **indivizibile** : ele sunt toate importante și nu este posibilă selectarea aceluia ce vor fi respectate.

Aceste drepturi sunt **imprescriptibile** : ele nu pot fi nici suspendate temporar, decât în situații excepționale.

2.4 - Europa și Drepturile Omului

Respectarea Drepturilor Omului este un principiu fundamental al construcției europene.

2.4.1 - În cadrul Consiliului Europei

*Convenția de apărare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale*⁶ adoptată de Consiliul Europei în 1950 și *Carta socială europeană revizuită*⁷ din 1996, sunt la ora actuală textele cele mai complete și cele mai omogene în materie de Drepturi ale Omului.

Convenția de apărare a drepturilor omului este un **tratat internațional** care creează obligații pentru statele care l-au ratificat. *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* de la Strasbourg veghează la respectarea dispozițiilor sale. Toate persoanele fizice sau juridice, care consideră că drepturile sale au fost violate de unul din statele membre ale Consiliului Europei, pot apela la Curte în momentul când au epuizat toate căile de recurs oferite în țara lor.

2.4.2 - Acțiunea specifică Uniunii Europene

Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene⁸, proclamată în 2000 apoi din nou în 2007, reunește într-un singur text scurt, esențialul textelor europene anterioare. Ratificarea (în curs, la ora actuală) a **Tratatului de la Lisabona**, unde aceasta constituie o anexă, îi va da

³ *Declarația de independență a Statelor Unite ale Americii* din 4 iulie 1776 urmată de *Declarația drepturilor omului și cetățeanului* din 26 august 1789, în Franța, sunt cele mai vechi declarații.

⁴ <http://www.unhcr.ch/udhr/navigate/alpha.htm>

⁵ Preambulul Declarației Universale a Drepturilor Omului.

⁶ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=005&CM=8&DF=7/8/2008&CL=ENG> (în engleză)

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=005&CM=8&DF=7/8/2008&CL=FRE> (în franceză)

⁷ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=163&CM=1&DF=6/13/2008&CL=FRE> (în franceză)

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=163&CM=1&DF=6/13/2008&CL=ENG> (în engleză)

⁸ http://www.europarl.europa.eu/charter/default_fr.htm (în toate limbile UE)

un caracter de constrângere. **Agenția drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene**⁹ înființată în 2007 la Viena, furnizează instituțiilor și autorităților competente ale Uniunii și statelor membre asistență și expertiză în materie de drepturi fundamentale, la punerea în practică a dreptului comunitar .

2.5 - De ce drepturi specifice pentru copii ?

Ideea că drepturile celor mai tineri necesită o protecție aparte a apărut mai târziu. De abia în secolul XX comunitatea internațională s-a angajat cu prudență pe acest drum.

2.5.1 - Scurt istoric al genezei Convenției privind drepturile copilului

▪ Declarații « de intenție »...

În 1948, **Declarația universală a drepturilor omului** a deschis calea voinței de a recunoaște și proteja Drepturile copilului.

Aceasta subliniază efectiv, că « *Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire deosebite* » iar familia este recunoscută ca fiind « *elementul natural și fundamental al societății.* »

În 1959, Națiunile Unite au adoptat o **Declarație a Drepturilor copilului**, un text succint ce afirmă : « bărbații și femeile din toate țările, considerând că trebuie să se ofere copilului tot ce are umanitatea mai bun, declară că își asumă îndatorirea de a satisface această obligație, în toate aspectele sale ... »

▪ ...Apoi o Convenție cu caracter obligatoriu pentru semnatori

- În sfârșit, în 1989, Adunarea națională a Națiunilor Unite adoptă **Convenția privind drepturile copilului**¹⁰. Pentru statele membre, aceasta devine obligatorie din punct de vedere juridic la 2 septembrie 1990. Convenția definește normele universale, recunoscute pe plan internațional, care constituie un adevărat drept al copilului. Prin reluarea drepturilor definite în **Declarația Universală a Drepturilor omului**, aceasta consolidează și precizează specificul aplicării lor în cazul copiilor.

Convenția privind drepturile copilului enunță toată gama de drepturi, civile, culturale, economice, politice și sociale, în funcție de trei criterii : protecție, prestație, participare. Acesta este **un tratat internațional. Astăzi el constituie un instrument juridic cu caracter de constrângere și îi privește pe toți copiii**¹¹.

Înființat prin articolul 43 al Convenției, **Comitetul drepturilor copiilor** se reunește la Geneva din 1991. Alcătuit din experți independenți, acesta veghează la aplicarea Convenției de către state. Toate statele care au ratificat Convenția trebuie să prezinte Comitetului rapoarte privind punerea în practică a drepturilor copiilor. De la prima sa sesiune, în 1991, Comitetul a adoptat directive pentru a ghida statele în prezentarea și redactarea rapoartelor lor. Raportul trebuie să indice dificultățile pe care le întâmpină statele la punerea în practică a Convenției. Comitetul le cere statelor să-și expună prioritățile și obiectivele viitoare și invită statele să anexeze rapoartelor lor texte de lege și date statistice.¹²

Înființată în 1997, în Europa, « **Rețeaua europeană a ombudsmanilor pentru copii** » (**European Network of Ombudsmen for Children**¹³) reunește birourile independente stabilite în țările europene pentru a favoriza drepturile copiilor. Cooperarea dintre acestea facilitează partajarea strategiilor și permite supravegherea aplicării **Convenției privind Drepturile copilului**.

⁹ http://europa.eu/agencies/community_agencies/fra/index_en.htm

¹⁰ http://www.unhcr.ch/french/html/menu3/b/k2crc_fr.htm Cf. [page1](#) linkul conține informații privind ratificările convenției și protocoalele sale adiționale.

¹¹ « **Convenția de apărare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale** » are aceeași forță juridică dar se aplică doar țărilor europene membre ale Consiliului Europei.

¹² Mai multe informații pe site-ul <http://www2.ohchr.org/french/bodies/crc/> (în engleză, spaniolă și franceză).

¹³ <http://crin.org/enoc/index.asp>

2.5.2 - Convenția : prezentare și analiză¹⁴

Convenția este alcătuită din 54 de articole și 2 Protocoale adiționale facultative. Aceasta enunță drepturile fundamentale a tuturor copiilor lumii.

- **Convenția precizează măsurile de executare a dispozițiilor sale**
- **Ea dă o definiție a Copilului.**

În articolul 1, copilul este definit astfel: *«prin copil se înțelege orice ființă sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor când, în baza legii aplicabile copilului, majoratul este stabilit sub această vârstă»*. **Un « copil soldat », un copil refugiat, un copil exploatat, violat, deportat, indiferent de continent sau de mediul cultural ce-l înconjoară, este și continuă să fie copil până la 18 ani, pentru Convenția privind drepturile copilului și beneficiază de o protecție specială.**

- **Ea enunță 3 principii fundamentale**
  - Dreptul la a trăi, a supraviețui și a se dezvolta
  - Prioritarea interesului superior al copilului,
  - Dreptul de a participa.
- **Ea precizează Drepturile civile și libertățile fundamentale ale copiilor**

Convenția consacră 3 articole dreptului copilului de a avea un nume și o identitate și reia toate drepturile civile și libertățile enunțate în diferite declarații și Convenții internaționale ale Drepturilor Omului și, pentru a fi mai eficientă, ea definește normele minimale.

- **Ea afirmă importanța familiei**

Convenția afirmă dreptul copilului de trăi împreună cu familia sa și de o regăsi dacă este necesar .

Ea recunoaște cu claritate că responsabilitatea de a crește copiii le revine cu prioritate părinților și îi încurajează pe aceștia să le vorbească copiilor despre drepturile lor.

- **Ea definește normele minimale în privința bunăstării și a sănătății**

Ea enunță drepturile ce decurg din principiul **Dreptului la viață** : dreptul la o alimentație adecvată, la locuință, la acces la apă, la îngrijiri necesare sănătății .

Articole specifice tratează nevoile copiilor refugiați, copiilor handicapați și copiilor aparținând grupurilor minoritare.

- **Ea afirmă Dreptul fiecărui copil la educație și cultură**
- **Acordă o importanță deosebită protecției copiilor**

Convenția enunță în mod clar că este garantat dreptul de a fi protejat contra tuturor formelor de violență, de serviciu, de neglijență, de exploatare. Ea prevede o protecție specială pe timp de război contra tratamentelor necorespunzătoare asupra copiilor luați prizonieri.

Convenția reia principiul de universalitate, Drepturi pentru fiecare : toți copiii, indiferent de origine, au aceleași drepturi.

Convenția amintește, de asemenea, copiilor că au datoria de a **respecta drepturile altora**, ale altor copii sau adulți și mai ales pe acelea ale părinților lor.

---

¹⁴ Cadrele didactice interesate vor găsi o analiză detaliată și sugestii utile pe site-urile naționale UNICEF <http://www.unicef.org/>.

- **Statele sunt garantele punerii efective în practică a acestor Drepturi**

Prin semnarea și ratificarea Convenției, guvernele s-au angajat să apere și să garanteze drepturile copiilor, și să răspundă de aceste angajamente în fața comunității internaționale.

2. 6 - Actualitatea și necesitatea Convenției privind drepturile copilului

2.6.1 - La ora actuală aceste Drepturi sunt încă încălcate¹⁵

Chiar și în țările dezvoltate există **copii care suferă de foame**. Familiile lor trăiesc sub pragul de sărăcie. La nivel mondial, o treime din copii suferă, în anumite grade, de malnutriție în primii cinci ani de viață.¹⁶

În anumite țări există **copii care sunt constrânși să muncească**, adesea în condiții periculoase, iar aceasta împiedică sau dăunează grav **școlarizării** lor. Este vorba de 218 de milioane de copii cu vârsta sub cincisprezece ani.

În țările aflate în conflict armat, ei pot fi **înrolați în forțele militare**, luați prizonieri... ONU estimează la 300 000 numărul copiilor soldați la ora actuală.

În anumite țări, copiii sunt **prizonieri de drept comun**. În unele țări copiii sunt condamnați la moarte.

Există copii care, **exploatați** de adulți sau împinși de sărăcie și foame, sunt obligați să cerșească sau să se prostitueze.

Unii copii, sunt **maltratați**, uneori chiar și în sânul proprii lor familii.

2.6.2 - A face cunoscută Convenția privind drepturile copilului

Sărbătorirea acestei aniversări permite evidențierea **actualității Convenției** și amintește faptul că există mijloacele prin care poate lupta împotriva încălcării drepturilor copiilor și necesitatea de a **solicita statelor să aplice măsurile concrete prevăzute de Convenție**.

2.7- Rolul Uniunii europene.

Uniunea europeană și-a asumat misiunea (articolul 29 al tratatului asupra Uniunii Europene¹⁷ și articolul 24 al Cartei drepturilor fundamentale), de a proteja copiii. Deciziile sale, transpuse în legislația celor 27 de state ale Uniunii, constituie cel mai important dispozitiv de protecție a copilului la nivel mondial¹⁸.

Către o strategie a drepturilor copilului

Într-un comunicat din 26 ianuarie 2005, președintele Comisiei Europene, definind « Obiectivele strategice 2005 - 2009 » ale Uniunii Europene, scria : « *O prioritate deosebită trebuie acordată protecției eficiente a drepturilor copiilor, atât împotriva exploatării economice, cât și a oricărei forme de abuz, astfel încât Uniunea Europeană să acționeze ca un model pentru restul lumii ...* ». Comunicarea din 4 iulie 2006 a Comisiei Europene definește liniile generale ale unei strategii comune pentru întreaga Uniune¹⁹.

« Uniunea Europeană își poate aduce aportul la eforturile depuse de statele membre, prin ajutor oferit în anumite domenii, ca acestea să ia în considerare drepturile copilului în intervențiile lor precum și prin instituirea unui cadru de instruire reciprocă, care le va permite să selecteze și să-și însușească numeroasele bune practici care există deja în UE. O astfel

¹⁵

http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/r12555_fr.htm

¹⁶ Uniunea Europeană a decis ca 2010 să fie anul de luptă împotriva sărăciei și a excluziunii sociale

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=637>.

¹⁷ http://europa.eu/abc/treaties/index_en.htm

¹⁸ Toate dispozițiile luate de Uniunea Europeană în toate limbile la adresa următoare : http://eur-lex.europa.eu/en/dossier/dossier_30.htm

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52006DC0367:EN:NOT>

de abordare, care se va baza pe o acțiune coordonată, de mare anvergură, va aduce o valoare sporită eforturilor statelor membre și va consolida recunoașterea și respectarea principiilor consacrate de Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile copilului, atât în cadrul UE cât și în afara frontierelor sale. »

Uniunea Europeană se angajează la organizarea și la garantarea protecția Drepturile celor mai lipsiți de apărare și mai ales a copiilor.

Alăturându-se sărbătoririi celei de-a douăzecea aniversare a *Convenției privind drepturile copilului*, cadrele didactice, societatea europeană, toți copiii Europei, se angajează la punerea în practică efectivă, peste tot în Europa și în lume.

3 - Abordare conceptuală : expunerea Drepturilor Copilului este o abordare *privilegiată* a Drepturilor Omului

3.1 - A se porni de la particular la general într-un demers progresiv al conceptualizării

Specificul educării în privința Drepturilor Omului, impune cadrului didactic o abordare care pune respectul persoanei în centrul acțiunii pedagogice : aceasta implică, în raporturile dintre cadre didactice și copii, între adulții care îi înconjoară, respect reciproc și capacitatea de a asculta.

Această educare se înscrie într-un proces care începe din primii ani ai copilărie și continuă pe tot parcursul vieții. Înțelegerea de către copii a noțiunii de « Drepturile Omului » depinde de vârsta lor. Părinții și cadrele didactice trebuie să adapteze la gradul de maturitate al fiecărui copil întrebările pe care le pun acestora, răspunsurile pe care ei le dau la întrebările și metodele utilizate în acest scop.

Participarea la concurs este un moment important, justificat de ocazia unei aniversări internaționale, ce mobilizează într-o scurtă perioadă întreaga comunitate educațională, dar care **se înscrie într-un proces educativ continuu.**

3.2 - Etapele și strategiile educației în privința Drepturilor Omului

- **Din primii ani ai copilăriei, învățarea de a veni în întâmpinarea celuilalt și a celorlalți copii...**

Rolul oricărui proces educațional este de a ajuta fiecare copil de a-și **construi identitatea**. Aprofundarea cunoașterii de sine este însoțită de descoperirea diferențelor. Identitatea și receptarea diferențelor sunt complementare. Construirea de către fiecare a identității proprii îi dă capacitatea de a se denumi, dar, de asemenea, de a-l **recunoaște pe celălalt în diferențierea sa** socială, etnică, regională, culturală, sexuală, sau de generație.

Construirea identității este o descoperire a tot ceea ce-l unește pe fiecare la celălalt, în și prin diferența sa. Aceasta constituie prima educare în privința Dreptului persoanei, educarea în spiritul **respectului față de orice persoană, și respectul față de dreptul celuilalt.**

Pentru copiii de vârstă mică, « celălalt » va fi un alt copil întâlnit în familia sa, la grădiniță, la școală sau pe stradă. Cu ceilalți copii va lega relații : de aceea el trebuie să învețe să-i respecte pe ei și diferențele lor.

De asemenea, începând cu această vârstă, jocul și învățarea necesității respectării regulilor comune pregătesc copilul să descopere legea.

- **Începând cu vârsta de 10 ani, expunerea Dreptului**

Abordarea Drepturile omului se înscrie începând cu vârsta preadolescenței într-o descoperire a « dialogului intercultural » care este o necesitate într-un mare număr de școli din țările Europei.²⁰

---

²⁰ *Carta albă a dialogului intercultural* a Consiliului Europei propune definiții utile și strategii de punere în practică

Începând cu unsprezece ani, devine necesară descoperirea textelor care conduc la respectarea Drepturilor omului. Trecerea prin studiul *Convenției Internaționale a Dreptului Copilului* permite punerea în scenă a unor situații concrete apropiate de preocupările și cunoștințele copiilor, ca apoi ei să-și însușească cunoștințele pe care trebuie să le adopte.²¹

Este absolut necesară înțelegerea de către copii că Drepturile stipulate de Convenție sunt Drepturi universale, că sunt aceleași pentru toți copiii, indiferent de limba, cultura și religia lor, că sunt și ale celorlalți copii și că fiecare are datoria să le respecte.

- **După vârsta de 15 ani, cunoașterea și înțelegerea principiilor și mecanismelor juridice de protecție a Drepturilor fiecărei persoane.**

Tinerii trebuie să înțeleagă principiile de **universalitate**, de **inviolabilitate**, de **indivizibilitate**, de **imprescriptibilitate** ale Drepturilor omului.

Ei trebuie să înțeleagă **că aceste drepturi transcend toate culturile și toate opiniile filozofice sau religioase. Drepturile copilului precum și Drepturile omului sunt universale: ele reprezintă semnul marcant a umanității noastre comune.**

Tinerii pot și să înțeleagă **diferența** dintre o **Declarație**, care este formularea unui principiu general și o **Convenție** care este un tratat ce implică obligații pentru statele semnatare.²²

Amintind faptul că Drepturile copilului, ca și Drepturile omului în general, sunt înainte de toate Drepturile Celuilalt pe care fiecare are îndatorirea să le respecte, ei vor înțelege că statul are rolul de a pune în practică în mod concret Drepturile tuturor persoanelor ce trăiesc pe teritoriul său.

3.3 - Uniunea Europeană plasează Drepturile Omului pe primele locuri ale preocupărilor sale

Acest concurs trebuie să reprezinte ocazia de a sublinia rolul deosebit și locul ocupat de Europa în promovarea și apărarea Drepturilor Omului.

În Europa domnește pacea și Uniunea Europeană este construită pe baza unor valori de prim rang, printre care Apărarea Drepturilor Omului. Aceste drepturi nu sunt o invenție europeană: ele sunt universale și aparțin întregii umanități.

Dar europenii au știut să învețe din istoria lor și din importanța dialogului și al respectării drepturilor celorlalți. De aceea este **Uniunea europeană dotată cu un arsenal juridic incomparabil** pentru apărarea tuturor persoanelor și mai ales a acelor deosebit de vulnerabile.

În materie de Drepturile omului, **Europa este un exemplu de punere în practică**, mereu gata să perfecționeze și să facă mai precise **principiile universale**.

în engleză : http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper_final_revised_EN.pdf

în franceză : http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper_final_revised_FR.pdf

Exemple de bune practici pe site-ul Consiliului Europei la adresa :

http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/goodpractice_FR.asp .

²¹ Site-ul UNICEF est accesibil în limba arabă <http://www.unicef.org/arabic/> . Poate fi interesant, dacă există copii de limba arabă în grup sau clasă, să se proiecteze colectiv pagina de întâmpinare a UNICEF: copiii care pot citi și înțelege limba arabă vor fi valorizați în ochii grupei și vor accede mai ușor la noțiunea de Universalitate ale Drepturilor copilului și deci, la cea de Drepturile omului.

²² Cf. Supra 2, 5, 1.

4 - Itinerare pedagogice : generalități

4.1 - Surse și bibliografie

- Există linkuri directe către site-uri (majoritatea în mai multe limbi, dacă nu se precizează contrariul) care precizează diferite chestiuni și care permit descărcarea principalelor documente ce figurează în prima parte a acestui kit, iar Convenția privind Drepturile copilului este accesibilă pe site-ul concursului în toate limbile Uniunii Europene.
- Site-uri ale Uniunii Europene <http://europa.eu.int> și ale Consiliului Europei <http://www.coe.int>.
- Comunicatul « Către o strategie a drepturilor copilului » http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_europe_an_union/r12555_fr.htm va furniza cadrelor didactice numeroase puncte de pornire. Adresa următoare: http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/children/fsj_children_intro_en.htm conține linkuri către o versiune a Comunicatului destinat copiilor « TU și UE! Informați-vă și spuneți-vă opinia : Politica Comisiei Europene cu privire la Drepturile Copilului ». (se poate descărca în 20 de limbi ale Uniunii Europene) .
- Site-ul internațional al UNICEF <http://www.unicef.org/> conține linkuri către site-urile principalelor comitete naționale și către principalele organizații de promovare și apărare a Drepturilor Copilului²³. Acesta conține pagini destinate copiilor, iar adresa următoare http://www.unicef.org/french/crc/index_30160.html , o prezentare multimedia în engleză a Convenției privind Drepturile copilului.
- Lucrările lui Janusz KORCZAK și Jeanne HERSCH ²⁴ . Lucrarea « *Dreptul de a fi om* »²⁵ este o antologie de reflecții ale umanității în privința Drepturilor Omului.

4.2 - Demersuri pedagogice

- Nu este posibilă, în cadrul concursului, tratarea tuturor întrebărilor, amintite în trecut anterior. Este necesar ca tinerii care vor participa la concurs să fie informați în privința Drepturilor Omului și să cunoască câteva date rudimentare despre istoria construcției Europei²⁶.
- Ținând seama de specificul subiectului, se preconizează lucrul în echipe restrânse.
- Persoana responsabilă de echipă (adultul supraveghetor) trebuie de asemenea să comunice cunoștințele ce sunt indispensabile : informând în mod direct despre adresele de internet de referință sau aducând el însuși informații.
- Mici echipe de 4 tineri vor fi însoțite de un adult supraveghetor (părinte, responsabil de asociații specializate, persoană calificată). Deschiderea către persoane din afara

---

²³ Îndeosebi *Rețeaua de informare privind drepturile copilului (CRIN)*, <http://www.crin.org/index.asp> .

²⁴ Jeanne Hersch și Janusz KORCZAK sunt două personaje marcante ale apărării copiilor, ce au contribuit din plin la apariția Drepturilor Copiilor. Jeanne Hersch (biografie și bibliografie în germană, engleză și franceză pe Wikipedia http://fr.wikipedia.org/wiki/Jeanne_Hersch sau pe <http://www.aidh.org/>. Janusz KORCZAK. Biografie, bibliografie și linkuri către site-uri în germană, engleză și franceză și alte limbi la adresa <http://www.aidh.org/korczak/>) Operele sale complete sunt disponibile în poloneză (« *Janusz KORCZAK DZIELA* », Institut Badan' Edukacyjnych, Institut Badan' Literackich PAN i Miedzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka — Komitet redakcyjny : Aleksander Lewin, przewodniczacy, Hanna Kirchner i Stefan Woloszyn ; Marta Ciesielska, sekretarz — Oficyna Wydawnicza Latona, Warszawa, 1992) iar unele dintre acestea au fost traduse în diferite limbi ale Uniunii europene.

²⁵ Jeanne HERSCH "Le droit d'être un homme", J.C.Lattès/UNESCO, Paris, 1968.

²⁶ Cf. « Abordarea conceptuală » propusă supra.

sistemului școlar se înscrie pe linia recomandărilor Convenției privind Drepturile copilului.

- Experiențele, cunoștințele aduse de mass media (și mai ales de internet) și capacitatea de cercetare și de reflecție a tinerilor, vor avea întâietate.
- Expunerile tinerilor, interpretarea anumitor roluri etc., se vor utiliza cu precădere, pentru a obține însușirea noțiunilor prezentate.

5- Propunere de itinerar pedagogic (10 - 14 ani)²⁷

5.1 Obiective generale, criterii de reușită și criterii de evaluare ale juriului

OBIECTIVE GENERALE

- A înțelege că orice persoană are Drepturi și că fiecare are îndatorirea să respecte drepturile celorlalți.
- A înțelege necesitate de a preciza Drepturi specifice ale copiilor.
- A expune că Drepturile omului sunt drepturi recunoscute și « declarate » de către state și instituțiile internaționale și că Drepturile copilului fac parte integrantă a acestora.
- A descoperi și înțelege liniile generale ale Convenției privind Drepturile copilului și ale convențiilor internaționale specifice.
- A expune acțiunea instituțiilor europene și mai ales a Uniunii Europene.

---

²⁷ Se recomandă adulților supraveghetori să ia cunoștință de cele două itinerarii (10 – 14 ani și 15 – 18 ani).

CRITERII DE REUȘITĂ

Elevii vor fi informați, de la început, de către cadrul didactic sau persoana responsabilă, de obiectivele concursului și așteptările juriului.

Cerințele	Exigențele Criterii de reușită	Criteriile care vor permite evaluarea fiecărei producții
Operațiuni de realizat	Se va considera o reușită dacă...	
Un poster care să ilustreze unul dintre drepturile copilului ce figurează în Convenția privind Drepturile Copilului	<ul style="list-style-type: none"> a. Posterul corespunde intenției de celebrare a celei de-a 20-a aniversări a Convenției b. Posterul poate fi utilizat la promovarea Drepturilor copilului	<ul style="list-style-type: none"> a. Dreptul ilustrat poate fi identificat. Acesta figurează efectiv în Convenție. b. Lizibilitatea mesajului. Calitatea plastică a realizării.
Un text de prezentare	<ul style="list-style-type: none"> a. Textul de prezentare atestă că problematica Drepturilor copilului a fost bine înțeleasă, b. Textul de prezentare descrie în mod clar etapele realizării, c. Textul de prezentare demonstrează cunoștințe despre Convenție. d. Textul de prezentare demonstrează cunoștințe despre acțiunea Uniunii Europene în domeniul dreptului ilustrat.	<ul style="list-style-type: none"> a. Alte drepturi sunt menționate, angajamentul personal este perceptibil. b. Lucrul revine bineînțeles echipei, rolul adultului supraveghetor este descris cu claritate. c. O referință explicită a numărului dreptului ilustrat, o explicație a alegerii. d. Un text de prezentare ce explică cu claritate.

5.2 - Itinerariu

Prima etapă

Prima etapă va fi dedicată expunerii problematicei și a surselor documentare, precum și definirii colective, în echipe de 4 copii, a metodologiei pe care o vor utiliza pentru a răspunde la exigențele stabilite în « criteriile de reușită »

1. Material :

- Tablă de hârtie (Flipchart)
- Grila de răspuns la Quiz
- Hârtie pentru ciorne
- « *Convenția privind Drepturile Copilului* » afișată în clasă.
- Dacă este posibil, proiector video și acces la internet

2. Documentare

Documentele disponibile pentru proiecție, care să fie vizionate de grupe

- « *Declarația universală a Drepturilor Omului* »
- « *Convenția privind Drepturile Copilului* »

Documente disponibile în același număr de exemplare, ca și echipe de lucru

- Textul articolelor 25 și 26 al « *Declarației universale a Drepturilor Omului* »,
- Textul « *Convenției privind Drepturile Copilului* »
- Textul articolului 24 al « *Cartei Drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene* »

Fiecare adult supraveghetor va dispune de un exemplar al textului de prezentare a concursului, semnat de Comisarul european, și de un exemplar al « criteriilor de reușită »²⁸.

3. Organizarea grupelor sau a clasei

Dispuneți sala de lucru astfel încât să permită micilor echipe să vadă ecranul, în anumite momente și în grupe mari

1. Durată : 2 ore²⁹.
2. Derulare

În grupe mari

Scurtă introducere

Proiectarea primului « Quiz ». Răspuns individual pe hârtie.

Adunarea răspunsurilor.

Proiectarea articolului 1 a « *Declarația universală a Drepturilor Omului* ».

Citirea se va face cu voce tare de către un copil.

Punerea în evidență și notarea cuvintelor importante pe tablă.

Proiectarea articolului 2.

Citirea cu voce tare de către un copil.

Definirea noțiunii de **universalitate** de către copii.

---

²⁸ Cf. supra & 4, 4.

²⁹ Toate etapele se pot derula în două ședințe de 1 oră.

Proiectarea articolelor 25 și 26 și distribuirea către fiecare echipă a unui exemplar cu textul celor două articole.

Notarea pe tablă a expresiei « *Asigurarea unei asistențe speciale* »

În echipe de lucru

Redactarea colectivă a 3 propoziții pentru a prezenta drepturile pe care Declarația Universală o recunoaște copiilor.

În grupe mari

Adunarea și notarea rezultatelor pe tablă.

Convenția privind Drepturile Copilului,

Proiectarea și lectura cu voce tare, **articol cu articol**, a *Convenției privind Drepturile Copilului*³⁰,

Discutarea colectivă și notarea pe tablă a principalelor observații.

În echipe de lucru

Copiii notează, pentru fiecare articol, dacă se simt vizați sau dacă cunosc (**fără să numească**) un copil sau un tânăr aflat în situația respectivă.

Răspunsurile sunt adunate și notate într-un proces verbal.

Concursul

În echipe de lucru

Citirea textului de prezentare a concursului. Discutare.

Prezentarea « Criteriilor de reușită ».

Echipa desemnează un « secretar de ședință »

Elaborarea colectivă a unei strategii pentru :

- A alege subiectul de ilustrat,
- A găsi cea mai bună ilustrare posibilă.

Tema nu va fi definitiv aleasă, decât pe parcursul celei de-a treia etapă.

« Secretarul de ședință » va citi notițele luate.

Pentru următoarea etapă: **cercetați exemple de situații în care Drepturile copilului sunt încălcate și faceți cunoscute toate documentele.**

Cea de-a doua etapă

1. Durată : *2 ore*
2. Derulare

În echipe de lucru

Citirea notițelor luate de « secretarul de ședință ».

Desemnarea unui nou secretar.

Având ca punct de pornire articole din presă și documentația găsită, fiecare echipă va alcătui o listă de situații concrete în care un drept nu a fost respectat,

- într-un mediu din imediata apropiere
- în țară
- în Europa

---

³⁰ Această activitate ia mult timp, dar permite o mai bună înțelegere generală a textului.

Fiecare echipă va alege o situație dintre cele pe care le-a găsit și pregătit :

- o punere în scenă pentru a o prezenta în fața clasei sau a grupului,
- un scurt text, redactat ca un comunicat de presă.

În grupe mari

Fiecare echipă de lucru prezintă, sub formă de joc cu roluri, situația pe care a ales-o și afișează « comunicatul său de presă ».

Discutarea generală și sinteza colectivă.

În echipe de lucru

« Comunicatele de presă » sunt clasificate în funcție de articolele Convenției.

În vederea următoarei etape copiii vor căuta informații pentru a răspunde la întrebarea « *Ce face Uniunea Europeană pentru copii* »

« Secretarul de ședință » citește notițele sale.

Cea de-a treia etapă

1. Durată : 2 ore.
2. Derulare

În echipe de lucru

Citirea notițelor luate în etapele precedente.

Desemnarea unui nou secretar.

Clasificarea pe teme și punerea de-o parte a răspunsurilor copiilor la întrebările puse la sfârșitul ședinței precedente.

Prezentarea articolului 24 al « *Cartei drepturilor fundamentale* ». Citirea cu voce tare.

Reluarea textului integral al " *Convenției privind Drepturile Copilului* ».

Citirea în tăcere a tuturor articolelor.

Identificarea drepturilor recunoscute de cele două texte și sublinierea unor cuvinte cheie : punerea în evidență a concordanțelor între cele două texte.

În grupe mari

Adunarea rezultatelor.

Notarea rezultatelor pe tabla de hârtie:

Cuvintele cheie ale "Cartei"	Articole ce corespund "Convenției"
« protecție »	articolele 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38
« exprimarea opiniei lor »	articolele 12, 13, 14
« îngrijiri », « bunăstare »	articolele 23, 24
« relații și contacte cu părinții săi »	articolele 9, 10
« interesul superior al copilului »	articolul 3

Proiectarea celui de-al doilea Quiz. Răspuns individual pe hârtie.

Adunarea răspunsurilor.

În echipe de lucru

Citirea « criteriilor de reușită ».

« *Ce drept doriți să ilustrați? De ce ?* »

Cel de-al patrulea membru al grupului primește însărcinarea de nota răspunsurile fiecăruia.

- Sinteza și alegerea unei teme (vegheați la fezabilitatea posterului).
- Redactarea colectivă a argumentării explicând alegerea (patru rânduri).
- Redactarea și punerea la punct a planificării sarcinilor de realizat în vederea reușitei posterului și distribuirea acestora între membrii echipei .

Cea de-a patra etapă

1. Durată : *2 ore*

2. Derulare

În echipe de lucru

Citirea rapidă a notițelor luate de ultimul « secretar de ședință».

Reluarea planificării și verificarea sarcinilor efectuate de fiecare elev.

Realizarea posterului.

Redactarea finală a textului prezentării.

În grupe mari

Expunerea posterelor.

Fiecare grupă prezintă rezultatul muncii sale și citește textul prezentării pregătite. Discuții generale.

În echipe de lucru

Fiecare echipă aduce eventuale corecții textelor de prezentare.

6 - Propunere de itinerariu pedagogic 15 - 18 ani

6.1 Obiective generale, criteriile de reușită și criteriile de evaluare ale juriului

OBIECTIVE GENERALE

- A înțelegea că stâlpii construcției europene sunt Statul de drept, Democrația și respectarea Drepturilor Omului
- A reaminti ca Drepturile omului sunt drepturi recunoscute de state și instituțiile internaționale
- A înțelege necesitatea de a defini Drepturi specifice pentru copii
- A cunoaște Convenția privind Drepturile copilului
- A cunoaște acțiunea instituțiilor europene și în special a Uniunii Europene
- **A înțelege importanța acțiunii Uniunii Europene în domeniul juridic**
- A contribui la construirea unei cetățenii europene active și responsabile

CRITERII DE REUȘITĂ

Elevii vor fi informați, de la început, de către cadrul didactic sau persoana responsabilă, de obiectivele concursului și așteptările juriului.

Cerințele	Exigențele Criterii de reușită	Criteriile care vor permite evaluarea fiecărui producții
Operațiuni de realizat	Se va considera o reușită dacă...	
Un poster care să ilustreze unul dintre drepturile copilului ce figurează în Convenția privind Drepturile Copilului	<ul style="list-style-type: none"> a. Posterul corespunde intenției de celebrare a celei de-a 20-a aniversări a Convenției b. Posterul poate fi utilizat la promovarea Drepturilor copilului	<ul style="list-style-type: none"> a. Dreptul ilustrat poate fi identificat. Acesta figurează efectiv în Convenție. b. Lizibilitatea mesajului. Calitatea plastică a realizării.
Un text de prezentare	<ul style="list-style-type: none"> a. Textul de prezentare atestă că problematica Drepturilor copilului a fost bine înțeleasă și plasată în cadrul general al Drepturilor Omului, b. Lucrarea este rezultatul unei reflecții colective, c. Textul de prezentare demonstrează cunoștințe aprofundate despre Convenție, d. Textul de prezentare face o referire la Uniunea Europeană în domeniul dreptului ilustrat.	<ul style="list-style-type: none"> a. Caracterele generale ale Drepturilor omului, și în special universalitatea lor, sunt citate cu înțelepciune. b. Sunt identificate etapele lucrului echipei, sunt expuse cu claritate motivele alegerii unui anumit Drept, rolul adultului supraveghetor este descris în mod clar. c. Textul și/sau posterul fac o referire explicită la numărul dreptului ilustrat. Alegerea făcută este explicată cu claritate. d. Carta Drepturilor fundamentale sau acțiunea Uniunii Europene în domeniul dreptului ilustrat sunt menționate cu înțelepciune.

6.2 - Itinerariu

Prima etapă

Prima etapă va fi dedicată expunerii problematicei și a surselor documentare, precum și definirii colective a metodologiei pe care o vor utiliza.

Material :

- Tablă de hârtie (Flipchart)
- Grila de răspuns la Quiz
- Hârtie pentru ciorne
- « *Convenția privind Drepturile Copilului* » și « *Carta Drepturilor fundamentale* » afișate la locul de lucru.
- Proiector video și acces la internet

Documentare

Documentele disponibile pentru proiecție, care să fie vizionate de grupe

- « *Convenția privind Drepturile Copilului* »
- « *Declarația universală a Drepturilor Omului* »
- « *Convenția de apărare a Drepturile Omului și a Libertăților fundamentale* »
- (denumită în mod curent « *Convenția Europeană a Drepturilor Omului* »)

Documente disponibile în tot atâtea exemplare câți tineri participanți

- Articolele 25 și 26 ale « *Declarației universale a Drepturilor Omului* »,
- « *Convenția privind Drepturile Copilului* »
- « *Carta Drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene* ».

Fiecare adult supraveghetor va dispune de un exemplar al textului de prezentare³¹ a concursului, semnată de Comisarul european și de un exemplar al « criteriilor de reușită ».

Alte documente utile

Câteva cazuri de jurisprudență ale Curții Europene a Drepturilor Omului în legătură cu țara respectivă³²

Derulare

1. Organizarea grupului sau a clasei

Dispuneți sala de lucru astfel încât să permită micilor echipe să vadă ecranul, în anumite momente și în grupe mari

1. Durată : 2 ore³³.
2. Derulare

În grupe mari

Scurtă introducere

Proiecția primului « Quiz ». Răspuns individual pe hârtie.

---

³¹ A se descărca de pe site-ul concursului.

³² Se pot găsi la adresa următoare

<http://www.echr.coe.int/ECHR/FR/Header/Case-Law/HUDOC/HUDOC+database/> (în franceză)

<http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case-Law/Hudoc/Hudoc+database/> (în engleză).

³³ Toate etapele se pot derula în două ședințe de 1 oră.

Adunarea răspunsurilor.

În echipe de lucru

Un secretar de ședință va fi desemnat de echipă pentru a se scoate în evidență concluziile.

Studierea în tăcere a « *Declarației universale a Drepturilor Omului* ».

« *Ce articole demonstrează caracterul universal al Drepturilor Omului* ». Tinerii vor constata că este vorba de primele două articole.

Citirea articolului 29, aliniatele 1 și 2.

Tinerii constată că principala îndatorire a fiecăruia este respectarea drepturilor celuilalt.

Căutarea în Declarație a ceea ce indică că această declarație nu este un tratat și că ea nu are un caracter obligatoriu. Citirea și comentarea ultimului paragraf al preambulului : punerea în evidență a cuvintelor « *ideal comun spre care să tindă...* », « *toate(...) să se străduiască* » etc.

În grupe mari

Adunarea și notarea pe tablă a concluziilor acestei prime faze.

În echipe de lucru

În același mod se va proceda cu « *Convenția de apărare a Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale* »

Punerea în evidență a progresului obținut: este vorba de obligații ce trebuie respectate !

În grupe mari

Adunarea și notarea pe tablă a concluziilor.

Proiecția paginii de întâmpinare a site-ului Curții Europene a Drepturilor Omului³⁴). Precizați misiunea Curții și cereți tinerilor să caute, înainte de următoarea etapă, cazuri în legătură cu țara lor în jurisprudența curții.

În grupe mari

Adunarea și notarea pe tablă a concluziilor acestei prime faze.

De exemplu :

- **O Convenție este un tratat care are caracter obligatoriu și oferă o protecție mai eficientă decât o Declarație,**
- Din 1950, drepturile cetățenilor țărilor membre ale Consiliului Europei sunt protejate de un tratat internațional.

Proiecția *Convenției privind Drepturile Copilului*.

Atrageți atenția că este vorba de un tratat internațional ca și *Convenția de apărare a Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale*.

Tinerii sunt invitați să citească în vederea etapei următoare.

În echipe de lucru

Concursul

Prezentarea textului de prezentare a concursului. Discutare.

Prezentarea « Criteriilor de reușită ».

---

³⁴ <http://www.echr.coe.int/ECHR/FR/Header/The+Court/Introduction/Information+documents/> (în franceză)
<http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/The+Court/Introduction/Information+documents/> (în engleză)

Echipa va desemna un « secretar de ședință » și tinerii **decid colectiv în privința strategiei** celei mai bune pentru :

- Alegerea subiectului,
- Găsirea celei mai bune ilustrări posibile.

Distribuirea activității de cercetare ce se va efectua în vederea următoarei etape : exemple de situații concrete în care e vorba de Drepturile Copilului găsite în diferite surse mass media.

Echipa va fi informată că alegerea subiectului posterului va avea loc în cea de-treia etapă.

« Secretarul de ședință » citește notițele luate.

Cea de-a doua etapă

1. Durată : *2 ore*
2. Derulare

Pe durata întregii faze următoare va fi proiectată *Convenția privind Drepturile Copilului* ³⁵.

În echipe de lucru

Citirea notițelor luate de la prima etapă și desemnarea unui nou secretar.

Reluarea textului « *Declarației universale a Drepturilor Omului* »: lectură aprofundată a articolelor 25 și 26.

Este subliniată noțiunea de *ocrotire deosebită* ce figurează în articolul 25 al Declarației.

Citirea în tăcere a *Convenției privind Drepturile Copilului* .

Fiecare participant va nota în scris cele cinci articole care i-au atras atenția în mod deosebit.

Adunarea,

Discutarea definiției copilului (articolul 1).

Echipa stabilește o tipologie a Drepturilor garantate. ³⁶.

Fiecare participant va nota în scris, pentru fiecare articol, dacă se va simți vizat personal , dacă cunoaște un copil sau un tânăr afectat sau dacă are cunoștință prin mass media de încălcarea drepturilor recunoscute de Convenție .

Adunarea răspunsurilor clasei conform tipologiei elaborate în prealabil.

Distribuirea « *Cartei Drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene* ». Precizați statutul acesteia.

Citiți cu voce tare articolul 24.

Discutarea și elaborarea de concluzii :

În grupe mari

Adunarea și scrierea pe tablă a concluziilor

În echipe de lucru

« Secretarul de ședință » citește notițele. Echipa le validează.

În vederea următoarei etape: căutarea de exemple concrete de încălcare a drepturilor adolescenților.

---

³⁵ Lectura cu voce tare a celor 54 de articole ar fi utilă dar ar lua prea mult timp.

³⁶ Cf. supra situația problemei și site-ul UNICEF care propune metode de analiză precise.

Cea de-a treia etapă

3. Durată : *2 ore*.

1. Derulare

În echipe de lucru

Citirea notițelor luate pe parcursul primelor două etape.

Desemnarea unui nou secretar.

Având ca punct de pornire articole de presă și documentația găsită, fiecare echipă alcătuiește o listă exactă cu situații concrete în care un drept nu a fost respectat.

Se va alcătui, de asemenea, o listă cu situații concrete în care acestea au fost respectate.

Fiecare echipă alege apoi o metodă de a prezenta a acestor situații concrete în fața grupului (joc cu roluri, afișe, mimare etc.)

În grupe mari

Fiecare echipă de lucru prezintă ce a lucrat, explică motivele alegerii sale și răspunde întrebărilor celorlalte echipe.

Sinteză colectivă.

În echipe de lucru

Analizarea diferitelor prezentări. Clasificarea în funcție de articolele Convenției.

În grupe mari

Adunarea.

Proiecția celui de-al doilea Quiz .Răspuns individul pe hârtie.

Adunarea răspunsurilor.

În echipe de lucru

Citirea « criteriilor de reușită » și a notițelor « secretarului de ședință ».

Ce drept doriți să ilustrați ?Cum ? De ce ? »

Cel de-al patrulea membru al echipei notează răspunsul fiecăruia.

- Sinteza și alegerea unei teme (vegheați la fezabilitatea posterului).
- Redactarea colectivă a argumentației (cel puțin cinci rânduri).
- Redactarea și punerea la punct a planificării sarcinilor de realizat în vederea reușitei posterului și distribuirea acestora între membrii echipei .

Cea de-a patra etapă

1. Durată : *2 ore*

2. Derulare

În echipe de lucru

Citirea rapidă a concluziilor etapei precedente.

Reluarea planificării și verificarea sarcinilor efectuate de fiecare elev.

Realizarea posterului.

Redactarea finală a textului prezentării.

În grupe mari

Expunerea posterelor.

Fiecare grupă prezintă rezultatul muncii sale și citește textul prezentării pregătite. Discuții generale.

În echipe de lucru

Fiecare echipă aduce eventuale corecții textelor de prezentare.